

**AB KOMİSYONU 2008 TÜRKİYE İLERLEME RAPORU
YENİLENMİŞ KATILIM ORTAKLIĞI BELGESİ (KOB)
KARŞILAŞTIRMALI TABLO**

Dilek İştar Ateş, Suna Orçun TS/BXL/08-10, 7 Kasım 2007

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
1. Malların Serbest Dolaşımı	<i>Kısa Vadeli Hedefler</i> <ul style="list-style-type: none"> - İthalat izinleri ve lisans gerekliliklerinin, kullanılmış motorlu taşıtlar dışındaki mallar için istenen sertifikaların uygulamadan kaldırılması. - Kullanılmış motorlu taşıtlarla ilgili ithal izin belgesinin ortadan kaldırılması için AB Komisyonu'na bir plan sunulması. - AB Antlaşması'nın 28-30.maddelerine aykırı olan önlemlerin tanımlanması işleminin tamamlanması ve bu önlemlerin uygulamadan kaldırılması. - Eczacılık ürünleri verilerinin korunması önlemleri tüzüğüyle ilgili kalan noktaların tamamlanması.	<ul style="list-style-type: none"> - İthalatta uygunluk değerlendirmesi gereken ürünlerin sayısı 150'den 100'e inmiştir. - Gaz tertibatı, basınç aletleri, piller ve pillerde kullanılan kimyasallarda zorunlu standart uygulaması kaldırılmıştır. - AB'de serbestçe dolaşan 'CE', 'E' ve 'e' işaretli ürünler uygunluk değerlendirmesinden muafır. - İlaçlar, kimyasallar, gıda maddelerinde eski yönerge yaklaşımı ticarete teknik engellerdir. - Karşılıklı tanıma ilkesi benimsenmemiştir. - Uyumlaştırılmamış alanda teknik engeller devam etmektedir. - Eski, kusurlu ürünler ve ikinci el motorlu vasıtalar için lisans gerekmektedir. - TSE Avrupa standartlarını benimsemektedir. TSE'nin yeniden yapılandırılması sürmektedir. Ancak, yeni yapıyı ve CEN, CENELEC üyeliğini yansıtan yasa onaylanmayı beklemektedir. - TURKAK'ın akreditasyonları %13 artmıştır. - TURKAK'ın yeni yapısını Avrupa akreditasyon sistemiyle uyumlaştıran yasa onaylanmamıştır. - Metroloji alanında ilerleme sınırlıdır. - İthalat öncesi ölçümleme gereklilikleri sorun

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
		<p>oluşturmaktadır.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Piyasa izleme alanında ilerleme sınırlıdır. Bu alanda eğimler kurumsallaştırılmalıdır. Verilerin toplanmasında ortak bir yöntem benimsenmelidir. - Jenerik ilaçlar için veri güvenliği ve 1 Ocak 2005'ten önce uygulanan izin sistemi alanlarındaki sorun çözümlenmemiştir. - Alkollü içecekler için Tarım Bakanlığının kontrol sertifikası ve zorunlu örnekleme gerekliliği sorun oluşturmaktadır. - Sanayi ve Ticaret Bakanlığı 'Elektromanyetik Uyumluluk' yönetmeliğini uyumlaştırmıştır. Yasa Aralık 2009'da yürürlüğe girecektir. - Süreçsel önlemler alanında ilerleme kaydedilmemiştir. 339/93 sayılı yönetmelikle uyum için hiçbir şey yapılmamıştır. - Bu başlık 11 Aralık 2006'da AB Bakanlar Konseyi'nin Türkiye'nin G.Kıbrıslı taşıtlarla taşınan malların serbest dolaşımına uyguladığı sınırlamalar sona erdirilmeden müzakerelerin açılmayacağı 8 başlık arasında yer almaktadır.
2. İşçilerin Serbest Dolaşımı	<p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kamu İstihdam Hizmetleri kurumunun Avrupa İstihdam Hizmetleri ağına (EURES) katılıma uygun bir kapasiteye çıkarılması. - Özellikle sosyal güvenlik sistemlerinin eşgüdümü olmak üzere idari yapıların güçlendirilmesine devam edilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Yabancıların çalışma izni sürecini kısaltan, ulusal ve uluslararası projeler de dahil olmak üzere bazı meslekler için çalışma iznini kaldıran yasa halen TBMM'dir. - Kamu İstihdam Hizmetleri Kurumu'nun (İŞKUR) idari kapasitesi artırılmaya devam etmiştir. EURES ağına katılım için daha fazla çaba gösterilmelidir. - Sosyal güvenlik sistemlerinin eşgüdümü için idari yapıların güçlendirilmesine devam edilmiştir. - Avrupa Sağlık Sigortası Kartı uygulamasına yönelik hiçbir çalışma başlamamıştır.
3. Yerleşme ve Hizmet Sunma Özgürlüğü	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bu başlıkla ilgili müktesebatla uyumu sağlamak ve	<ul style="list-style-type: none"> - Yerleşme özgürlüğüyle ilgili ayrıntılı bir strateji hazırlanmamıştır.

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
	<p>kurumsal kapasiteyi geliştirmek için gerekli zaman çizelgesinin ve ayrıntılı stratejinin hazırlanması.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Profesyonel vasıfların karşılıklı olarak tanınması için müktesebatla uyum çalışmalarının sürdürülmesi. - Posta hizmetleri müktesebatıyla uyum çalışmalarına başlanması. <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Yerleşme hakkına ve sınır ötesi hizmet sunma özgürlüğüne ilişkin sınırlamaların kaldırılması. - Posta hizmetleri alanında müktesebat ile uyumlaştırma çalışmalarına devam edilmesi. - Profesyonel vasıfların karşılıklı olarak tanınması çalışmalarını sürdürülmesi ve milliyet gerekliliğinin kaldırılması.	<ul style="list-style-type: none"> - Cinsiyet, milliyet, ikamet, lisan gereklilikleri ve örneğin eczacıların tek ofisi idare etmesi koşulları müktesebatla uyumlu değildir. - Sınır ötesi hizmet sunma özgürlüğüyle ilgili ilerleme kaydedilmemiştir. Bir AB ülkesinde yerleşik işletmelerin Türkiye’de tekrar kayıt olma zorunluluğu vardır. - Yerleşme ve hizmet sunma özgürlüğüyle ilgili engellerin tanımlanması çalışmaları başlamamıştır. - Posta hizmetleriyle ilgili bir gelişme olmamıştır. Bağımsız bir düzenleme mekanizması bulunmamaktadır. - Tıp, dişçilik, ebelik, hemşirelik, veterinerlik, eczacılık gibi mesleklerde asgari eğitim gerekliliklerinin karşılıklı olarak tanınması alanında 2005/36 sayılı yönerge ile uyum için bir yönetmelik onaylanmış ve resmi gazetede yayınlanmıştır. - Ebellekle ilgili cinsiyet ayrımcılığı sürmektedir. Erkek öğrenciler ebelik okullarına gidememektedir. - Bu başlık Aralık 2006’da AB Bakanlar Konseyi’nin aldığı karar uyarınca askıya alınan 8 başlık arasında yer almaktadır.
4. Sermayenin Serbest Dolaşımı	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - AB kaynaklı doğrudan yabancı yatırımlarla ilgili sınırlamaların kaldırılması. - Ödeme sistemleri yasalarıyla uyumun başlaması.	<ul style="list-style-type: none"> - Tüketici şikayetleri için mahkeme dışı bir makam kurulmuştur. - Sermaye Piyasası Kurulu emeklilik fonlarının yabancı menkul kıymetlere yaptığı yatırımlar için azami sınırı ve özel emeklilik fonlarının hükümet borçlanma senetlerine yatırım zorunluluğunu kaldırmıştır. - Türk Parasını Koruma Kanunu değiştirilmiş ve Türkiye’de yerleşik kişilerin başka ülkelerdeki yetkili kuruluşlardan döviz ve menkul kıymetler dışındaki sermaye piyasası ürünleri alım satımına olanak sağlanmıştır. - Yabancıların mülk satın alabilmesini sağlayan yasa AB Antlaşması’nın 56. maddesiyle uyumlu değildir. - AB kaynaklı doğrudan yabancı yatırım alanında deniz

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
		<p>taşımacılığı, sivil havacılık, yer hizmetleri, karayolu taşımacılığı, radyo, TV, enerji, muhasebe ve eğitim sektörlerinde kısıtlamalar sürmektedir.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ödeme sistemleriyle ilgili ilerleme gereklidir. - Kara para aklanması ile mücadelede bazı ilerlemeler sağlanmış, ilgili bazı yasalar yürürlüğe girmiştir. - Terörün finansmanı ile mücadele için Mali Suçlar Araştırma Kurulu (MASAK) kurulmuştur. MASAK'ın kaynakları yetersizdir. - Kara para aklanması ve terörün finansmanı ile mücadele alanında Avrupa Konseyi 2005 tarihli sözleşme kabul edilmemiştir.
5. Kamu İhaleleri	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kamu İhale kurumuna tutarlı bir politikanın uygulanması için yetki ve sorumluluk verilmesi. - Müktesebatla uyum sağlama çalışmalarını kapsayan stratejinin hazırlanması. <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kamu ihalesi stratejisinin uygulanması. - İhale süreçleri sırasında elektronik araç kullanımının teşvik edilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Genel ilkeler alanında ilerleme sağlanmamıştır. - Yerli teklif sahipleri için %15'lik fiyat avantajı sürmektedir. - Elektrik piyasası yasasındaki değişiklik kamu ihaleleri yasasında yeni bir çekinceye yol açmıştır. - Kamu İhale Kanunu birçok açıdan AB müktesebatından farklıdır. - Kamu-özel işbirliği için bir yasal çerçeve yoktur. - İhale mali eşikleri AB'deki seviyelerin üzerindedir. - Devlet Planlama Teşkilatı personelinin müktesebat bilgisi güçlendirilmelidir. - Kamu İhale Kurumu etkinleştirilmeli, personelinin uzmanlığı güçlendirilmelidir. - Maliye Bakanlığı'nın eşgüdüm makamı olarak atanması yasal hazırlıkları olumlu etkilemiştir. - İhtilafların Çözümü Yönergesi'ne uyumda ilerleme sağlanmamıştır.
6. Şirketler Hukuku	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Yeni Ticaret Kanunu'nun kabul edilmesi. <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bu alanda yeterli ilerleme sağlanamamıştır. - Türk Ticaret Kanunu'nu ve bunu yürürlüğe sokacak olan kanun kabul edilmemiştir. - Şirketler ticaret odalarına internet üzerinden kayıt

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
	<ul style="list-style-type: none"> - Kurumsal muhasebe ve denetleme alanlarında AB standartları ile uyumlu ve genel amaçlara yönelik bir mali raporlama rejimi oluşturulması. - Açıklama yükümlülüklerinin güçlendirilmesi. Özellikle şirketlere denetlenmiş tüzel kişilik ve konsolide mali durum dosyası tutma yükümlülükleri getirilerek bu bilgilerin kamuya açık hale getirilmesi.	<p>olamamaktadır. Elektronik veri tabanı ve internet üzerinden erişim için TTK'nın kabul edilmesi gereklidir.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kurumsal muhasebe alanında çok az ilerleme kaydedilmiştir. - Yalnızca menkul kıymetler borsasına kayıtlı şirketlerin IAS ve IFRS'e uygun mali bilgileri yayınlanmaktadır. Bu şirketlerin sayısı azdır. - Türk Muhasebe Standartları Kurumu'nun idari kapasitesini artırmak için personel alımı yapılmıştır. - Denetimle ilgili hiçbir ilerleme sağlanmamıştır. Denetleme Standartları Kurumu'nun yasal çerçevesi hazırlanmaktadır.
7. Fikri Mülkiyet Hukuku	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Gümrük, yargı ve polis kapasitesinin ve kurumlar arası eşgüdümün artırılması. - Korsan ve ticari markalarda sahtecilikle mücadele edilmesi. <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Uyumlaştırma çalışmalarına devam edilmesi ve fikri mülkiyet haklarının verimli bir biçimde uygulanmasının güvence altına alınması.	<ul style="list-style-type: none"> - Gümrük Birliği Kararı'nın etkin bir şekilde uygulanması için idari kapasite geliştirilmelidir. - Türkiye fikri mülkiyet hakları korumasının en sorunlu olduğu ülkelerden biridir. - Telif hakları ve ilgili haklar alanındaki ilerleme sınırlıdır. - Korsan kitaplar, CD ve DVD'ler yaygındır. - Sanayi mülk hakları alanında ilerleme sınırlıdır. - Avrupa Patent Anlaşması'nın Türkiye'de yürürlüğe girmesi için yeni yasa yürürlüğe girmiştir. - Türk Patent Kurumu bilgi işlem altyapısını geliştirmiştir. - Sanayi tasarımı ve benzer ticari markalarla ilgili kötü niyetli eylemlere dikkat edilmelidir. - İstanbul, İzmir ve Ankara dışındaki illerde korsanla mücadele neredeyse durmuştur. - Anayasa Mahkemesi ticari markalarla ilgili ihlallerin mevcut yasa kapsamında cezalandırılmayacağını, suç ve cezanın ilgili yasalarda tanımlanmadığını belirtti. Mahkeme hükümetin bu durumu Ocak 2009'a kadar düzeltmesi gerektiğini bildirdi. - Fikri mülkiyet hukuku konusunda uzman dokuz mahkeme Ankara, İstanbul ve İzmir'de kurulmuştur.

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
8. Rekabet Politikası	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Müktesebatla uyumlu bir devlet yardımı kanunu kabul edilmesi. Saydamlığın sağlanması için bağımsız bir devlet yardımı denetleme makamının kurulması. - AB'ye uygun bir Ulusal Çelik Sektörü Yeniden Yapılandırma Programı'nın tamamlanması ve kabul edilmesi. <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Devlet yardımları konusundaki ikincil mevzuatla uyum sağlanması. - Devlet yardımları alanında varolan ikili taahhütlere uygun olarak saydamlığın sağlanması. Yürürlükteki yardım programları hakkında AB'nin bilgilendirilmesi ve verilecek her yardım kararı ile ilgili önceden haberdar edilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Şirket birleşmeleri ve kartellerle ilgili yasal uyumda ilerleme kaydedilmiştir. - Rekabet Kurumu sigorta sektörünü kapsamak üzere blok muafiyetle ilgili AB müktesebatıyla uyumlu bir bildirme kabul etmiştir. - Teknoloji transferi anlaşmalarıyla ilgili bir blok muafiyet bildirgesi ve müktesebat arasında farklılıklar vardır. - Posta hizmetleri, telekomünikasyon ve işletmeler arasındaki yatay işbirliği anlaşmaları, "de minimis" ve sektörler için özel blok muafiyetlerle ilgili kuralların içselleştirilmesi gereklidir. - Bankalar Yasası'nın piyasanın %20'sine erişimi sağlayacak satın alma ve birleşmeleri Rekabet Kurumu'nun yetkisinden çıkararak kuralı, şirket birleşmesi kurallarının bu sektörde uygulanmasını güçleştirmektedir. - Rekabet Kurumu'nun idari açıdan bağlı olduğu Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bu kurumun bağımsızlığına saygı göstermelidir. - Rekabet kararlarını daha hızlı bir şekilde inceleyebilmesi için Danıştay'ın kapasitesi artırılmalıdır. - Kamu işletmeleri ve özel statüye sahip işletmelerin tabi olduğu kuralların müktesebata uyumu sağlanmamıştır. - Devlet yardımları konusunda ilerleme sağlanmamıştır. Devlet yardımı denetleme makamı kurulmamıştır. - Mevcut devlet yardımlarının envanteri çıkarılmamıştır. - Kamu işletmeleri ve kamu makamları arasındaki mali ilişkinin saydamlığını sağlayan yasalar bulunmamaktadır. - Çelik sektörüne verilen devlet yardımlarında sınırlı ilerleme sağlanmıştır.
9. Mali Hizmetler	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kredi kurumları ve yatırım firmaları için gerekli sermaye yeterlilikleri düzenlemeleri ve diğer	<ul style="list-style-type: none"> - BASEL II anlaşmasının uygulanması ertelenmiştir. - BDDK Bankaların bilançolarındaki türev ürünler için 'piyasaya göre ayarlama' düzenlemesi (marked to market)

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
	<p>yönergelerle uyumlaşma çalışmalarının sürdürülmesi.</p> <p>- Banka ve bankacılık dışı mali kurumların denetim ve ihtiyat standartlarının güçlendirilmesi. Sigorta ve emeklilik sektöründe bağımsız bir düzenleme ve denetleme makamının kurulması.</p>	<p>getirmiştir.</p> <ul style="list-style-type: none"> - BDDK'nın denetim işlevi yeni raporlama gereklilikleriyle birlikte artmıştır. - Kredi ve yatırım kurumlarıyla ilgili yeni sermaye gereklilikleri ve ilgili yönergelerle daha fazla uyum sağlanmalıdır. - Sigorta ve ek emeklilikle ilgili önemli ilerlemeler sağlanmıştır. - Sigorta şirketlerinin yan kuruluşlarının ödenmiş sermayesi hissedarların sermayesi tanımına dahil edilmiştir. - Ulaştırma alanında yolcuların asgari sigorta miktarı artırılmıştır; ancak, yaralanmalarda ödenen tutar AB düzeyinin çok altındadır. - Hazine sigorta ve emeklilik sigortası şirketlerinin mali tablolarını gazete ve kendi internet sitelerinde yayınlamaları için bir bildirme yayınlamıştır. - Yeni sigorta aracılığı yönetmeliğiyle tüketici koruması güçlendirilmiştir. - İç denetim, risk yönetimi, eğitim, ve sigorta aracılılarıyla ilgili birçok alanda yeni yönetmelikler çıkarılmıştır. Ancak sınır ötesi hizmetler alanında gelişme sağlanmamıştır. - Menkul kıymetler ve yatırım hizmetleri alanındaki ilerlemeler yetersizdir. - Sermaye Piyasası Kurulu borsaya kayıtlı şirketlerin dönemsel ve yıllık mali tablolarını IAS ve IFRS'e göre yayınlamalarını zorunlu kılmıştır. - Bu başlık Aralık 2006'da AB Bakanlar Konseyi'nin aldığı karar uyarınca askıya alınan 8 başlık arasında yer almaktadır.
10. Bilgi Toplumu ve Medya	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <p>- Mevcut AB düzenlemeleriyle uyumlu yeni Elektronik İletişim Yasası'nın kabul edilmesi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Elektronik haberleşme ve bilgi teknolojileri alanında kaydedilen ilerleme sınırlıdır. - Telekomünikasyon Kurumu'nda kurulan merkezi

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
	<p>- 2002 AB yasal çerçevesiyle ilgili başlangıç koşullarının yerine getirilmesi.</p> <p>- Görsel ve işitsel politikalarla ilgili yasal düzenlemelerde uyuma devam edilmesi ve Sınırsız Televizyon Yönergesi'ne uyum sağlanması.</p> <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <p>- Elektronik iletişim alanında müktesebatın uygulanmasına ve ulusal yasal çerçeveye uyarlanmasına devam edilmesi ve pazarın tamamen serbestleşmesi için hazırlık yapılması.</p> <p>- Görsel ve işitsel müktesebat alanında uyumun sürdürülmesi ve düzenleyici kurumların idari kapasite ve bağımsızlıklarının güçlendirilmesi.</p>	<p>veritabanının işler hale gelmesi sonrasında 10 Kasım 2008'den itibaren işletimci değiştirirken cep telefonu numaralarının sabit kalması sağlanabilecektir.</p> <p>- AB'yle uyum açısından önemli olan Elektronik Haberleşme Kanunu TBMM'de kabul edildikten sonra uygulamaya alınmamıştır.</p> <p>- Geniş bant internet erişimi işletmeciliği ve sabit telefon hatlarında rekabet sınırlıdır.</p> <p>- Geniş bant erişiminin toptan satışında saydamlık sağlanamamıştır.</p> <p>- İletişim hizmetlerinde vergiler yüksektir.</p> <p>- Telekomünikasyon Kurumu'nun karar verme süreci saydam değildir.</p> <p>- Kamuya açık alanlarda internet hizmetlerini düzenleyen ilkeler ve süreçleri içeren yönetmeliklerin uygulanması sırasında düşünce özgürlüğü olumsuz etkilenebilecektir.</p> <p>- Görsel ve işitsel politika alanında müktesebata uyum konusunda ilerleme kaydedilmiştir.</p> <p>- TBMM TRT Yasası'nı değiştirerek Türkçe dışındaki dillerde yayına olanak sağlamıştır.</p> <p>- Ağustos 2008'den itibaren RTÜK kararlarına kamuoyunun erişimi sağlanmıştır.</p> <p>- Görsel ve işitsel alanda reklam ve küçüklerin korunması konularında AB müktesebatıyla uyum sınırlıdır.</p> <p>- Radyo ve TV kanallarının kurulumu ile ilgili milliyet, yayın alma ve yayınlama özgürlüğü, yargı konuları sorun oluşturmaya devam etmektedir.</p> <p>- RTÜK geçici lisansları yeniden gözden geçirmemiş ve frekansların yeniden dağıtımını gerçekleştirilmemiştir.</p> <p>- RTÜK'ün işleyişini etkinleştirmek için önlemler alınmalıdır.</p>
11. Tarım ve Kırsal Kalkınma	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <p>- AB'ye uygun IPARD ajansının kurulması.</p>	<p>- Ortak Tarım Politikası (OTP) mevzuatına uyumda sınırlı ilerleme kaydedilmiştir.</p>

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
	<p>- Et, et ürünleri ve büyükbaş hayvanlarla ilgili ticaret sınırlandırmalarının kaldırılması.</p> <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <p>- Tarımsal arazilerde denetimlere hazırlık için Arazi Tanımlama Sistemi'nin ve Ulusal Çiftçi Kayıt Sistemi'nin geliştirilmesine devam edilmesi.</p> <p>- Tarımsal ve çevresel önlemlerin gelecekteki uygulamalarına yönelik olarak çevre ve kır alanlarıyla ilgili pilot eylemlerin hazırlığına başlanması.</p>	<p>- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın yeniden yapılandırılmasında ilerleme kaydedilmemiştir.</p> <p>- Yatay konularda mevzuat uyumunda ilerleme çok sınırlı olmuştur.</p> <p>- Üretimden bağımsız doğrudan gelir ödemelerinin kaldırılacak olması endişe vericidir. Bu şekilde Türkiye AB'nin Ortak Tarım Politikası'ndan uzaklaşmış olacaktır.</p> <p>- Arazi tanımlanması, çiftçi kayıt sistemi ve tarım istatistiklerinin toplanması stratejisinde AB'ye uyumda ilerleme sağlanmıştır.</p> <p>- Çiftlik Muhasebe Veri Ağı oluşturma çalışmaları sürmüştür.</p> <p>- AB'den canlı hayvan ve et ithalatına yönelik teknik engeller kaldırılmamıştır.</p> <p>- Meyve ve sebzelerin pazarlama standartlarıyla ilgili Türk yasaları AB'yle uyumlu hale gelmiştir.</p> <p>- Tahıllar, pirinç ve kabuklu pirincin alım satımıyla ilgili iki yönetmelik AB'ye uyumda ilerleme sağlamıştır.</p> <p>- Kırsal kalkınma alanında önemli ilerleme sağlanmıştır. AB Komisyonu 2007-2013 Kırsal Kalkınma Programı'nı Şubat 2008'de onaylamıştır. Bu, katılım öncesi mali yardım aracının (IPARD) Türkiye'de uygulanması için önemli aşamalardan biridir.</p> <p>- IPARD Ajansı'nın yetkilerinin neler olacağına ilişkin plan Haziran 2009'da tamamlanacaktır.</p> <p>- Organik tarım ve kalite politikası alanlarında ilerleme sağlanmamıştır.</p> <p>- Bu başlık Aralık 2006'da AB Bakanlar Konseyi'nin aldığı karar uyarınca askıya alınan 8 başlıktan biridir.</p>
12. Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Politikası	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <p>- Gıda, yem ve veterinerlik konularının AB müktesebatıyla uyumlaştırılması.</p> <p>- Büyükbaş hayvanlar için AB müktesebatına uygun</p>	<p>- Gıda güvenliği alanında AB müktesebatının uyarlanması ve uygulanması sınırlıdır.</p> <p>- Gıda, yem, veterinerlik, hijyen ve resmi kontrollere ilişkin kanunları kapsayan mevzuat paketi kabul edilmemiştir.</p>

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
	<p>bir kayıt sistemi oluşturulması. Koyun ve keçilerin dolaşımını denetim altına almak için uygun sistemin kurulması.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü'nün Trakya Bölgesi'ni aşılama sayesinde şap hastalığı bulunmayan bölge olarak tanınması için gerekli önlemlerin alınması. - Agro-gıdaların AB müktesebatındaki kategorilere göre düzenlenmesi için ulusal bir program hazırlanması ve bu firmaların çağdaştırılması için bir ulusal program hazırlanması. <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hayvan hastalıkları ile ilgili denetim önlemleri alınması ve hayvan sağlığı durumunun gerektirdiği bölgelerde imha planları kurulması. - Gıda güvenliği, veterinerlik ve bitki sağlığı alanlarında, özellikle referans laboratuvarları, kalıntı testleri (denetim planları dahil) ve örnekleme süreçleri ile ilgili laboratuvar ve denetim kapasitelerinin artırılması. - Bulaşıcı süngerimsi beyin hastalığı ve hayvansal ürünler alanındaki mevzuatın uyumlaştırılması ve gerekli toplama ve tedavi sisteminin kurulması.	<ul style="list-style-type: none"> - Gıda ve yem ulusal uyarı sistemi geliştirilmiştir. - Veterinerlik politikası alanında müktesebata uyum sınırlıdır. - Veterinerlik sınır kontrollerinde Sabiha Gökçen Havaalanı'ndaki ilk merkez tam olarak faaliyete geçmemiştir. Malların çoğu AHL'ye gelmektedir. - Büyükbaş hayvanların ve yurtiçi-yurtdışı dolaşımlarının kayıt sistemi geliştirilmelidir. - Küçükbaş hayvanların tanım ve kayıt altına alınmasına yönelik AB'ye uyumlu çalışmalar sürmektedir. - Ev hayvanların ticari olmayan hareketlerine yönelik ilerleme sağlanmamıştır. - Hayvan hastalıkları ile mücadele çabalarına devam edilmiştir. Kuş gribiyle mücadele yönetmeliği yürürlüğe girmiştir. - Trakya ve Anadolu arasındaki hayvan gidiş gelişlerinde alınan katı önlemler Trakya'da şap hastalığı vakalarının azalmasına yardımcı olmuştur. Trakya'da bruseloz ve tüberküloz vakalarının rastlanmadığına dair statü tesciline yoğunlaşmıştır. - Bulaşıcı süngerimsi beyin hastalığı (TSE) alanında hiçbir ilerleme kaydedilmemiştir. - Veteriner kontrollerinin finansmanına ilişkin mevcut sistem AB uygulamaları ile uyumlu değildir. - Canlı hayvan ve hayvansal ürünlerle ilgili ithalat kurallarında ilerleme kaydedilmemiştir. - <i>De facto</i> sığır eti ithalat yasağı devam etmektedir. - Gıda ve yem piyasaya sunulması alanında ilerleme kaydedilmemiştir. Hijyen paketinin ulusal mevzuata aktarımı tamamlanmamıştır. - Bakanlığın birimleri ve kurumlar arasındaki yetki paylaşımının net olmaması uygulamada sorunlara neden olmaktadır.

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
		<ul style="list-style-type: none"> - Bazı ürünler için risk tabanlı yıllık kontroller konulmuştur. - Resmi denetime ilişkin akreditasyon çalışmaları ilerlememiştir. - Gıda işletmelerinin büyük bir çoğunluğu AB hijyen gerekliliklerine uyumu konusunda çalışma yapılmamıştır. - Hayvansal yan ürünlerle ilgili ilerleme kaydedilmemiştir. - Gıda katkıları, genetiği değiştirilmiş organizmalar ve yeni gıda ürünlerinde mevzuat uyumu tamamlanmamıştır. - Tatlandırıcılar ve gıda ile temas halindeki maddeler konusunda mevzuat uyumunda ilerleme sağlanmıştır. - Aflatoksin bulaşıcı maddesi önemli bir sorun olmaya devam etmektedir. - Yemlere ilişkin özel kurallar alanında ilerleme kaydedilmemiştir. - Bitki sağlığı alanlarında mevzuat uyumu sınırlıdır. - Bitki koruma ürünleri yasalarına uyumda ilerleme sağlanmıştır. - Bitki sağlığı ve karantina yasası onaylanmamıştır.
13. Balıkçılık	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Balıkçılık konularından sorumlu merkezi bir makamın oluşturulması. Denetim işlemlerine ayrıca önem verilmesi. - Gözden geçirilen balıkçılık yasasının kaynak ve filo yönetimi de dahil olmak üzere AB'ye uyumlu olması. <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Deniz kaynakları ile ilgili doğru bilgi sağlamak için güvenilir bir stok belirleme sisteminin kurulması. - Varolan filo kayıtlarının AB koşullarıyla uyumlaştırılması.	<ul style="list-style-type: none"> - Balıkçılık müktesebatında kayda değer bir gelişme gösterilmemiştir. - Bu başlıkla uyumda ilerleme sağlanmamıştır. - Gözden geçirilmiş balıkçılık yasası uygulamaya konulmamıştır. - Merkezi idari yapısı yetersizdir. - Filo ve kaynak yönetiminde bazı ilerlemeler kaydedilmiştir. Mavi yüzgeçli orkinos teknelerini uydu tabanlı izleme sistemi yürürlükte. - Stok değerlendirme alanında ilerleme sağlanmamıştır. - Denetim ve kontrol alanındaki ilerleme sınırlıdır. - 12 m.den büyük teknelerin yakaladıkları balık cinsi ve miktarını kaydetmeleri zorunlu hale gelmiştir. - Yapısal çalışmalar, piyasa politikası ve devlet yardımları

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
		<p>alanlarında hiçbir ilerleme sağlanmamıştır.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Türkiye Yemen ile balıkçılık anlaşması, Gürcistan'la da balıkçılık alanında işbirliği anlaşması imzalamıştır. - Bu başlık Aralık 2006'da AB Bakanlar Konseyi'nin aldığı karar uyarınca askıya alınan 8 başlık arasında yer almaktadır.
14. Ulaşım Politikası	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Türk demiryolları pazarını aşamalı olarak serbestleştirmek için altyapı yönetiminin birbirinden ayrılması ve Demiryolları Çerçeve Yasası'nın onaylanması. - Denizcilik sektörünün çevre kirliliğini önlemek üzere gerekli önlemleri uygulaması. Denizyolları yönetiminin güçlendirilmesi, denizyolları güvenliği müktesebatıyla uyumlaştırma çalışmalarının yapılması. - Havacılık alanında Güneydoğu Akdeniz bölgesinde gerekli güvenlik düzeyini sağlamak için ilgili teknik çözümün getirilmesi. - Avrupa Tek Hava Sahası'na uyum için strateji belirlenmesi. - Sivil havacılıkta güvenlik için Avrupa Sivil Havacılık Konferansı hükümlerine uyum sağlanması. <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Özellikle kara taşımacılığı ve hava güvenliği alanlarındaki ulaştırma müktesebatı ile yasal ve idari uyumlaştırmaya devam edilmesi. - AB müktesebatına uyum kapasitesinin güçlendirilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Karayolu taşımacılığı alanında ilerleme sağlanmıştır. - Profesyonel sürücülerin mesleki yeterlilik sertifikası süreçleri ve pazarda faaliyet gösteren operatörlerin ruhsatlandırılması tamamlanmak üzeredir. - Kurumsal yapı güçlendirilmiştir. - Karayolları Genel Müdürlüğü'nün Ulaştırma Bakanlığı'na aktarılması eşgüdümü artırmıştır. - Türkiye Avrupa Uluslararası Tehlikeli Madde Taşımacılığı Anlaşmasına taraf olmadığı için tehlikeli maddelerin taşınmasıyla ilgili yeni yönetmelik yürürlüğe girmemiştir. - AB'nin teknik koşullarını yerine getirmek için daha fazla çaba sarf edilmelidir. Karayolu taşımacılığında dijital takometrelerin kullanılmaya başlanması ve uluslararası yükümlülüklerin yerine getirilmesi için çalışmalara başlanmamıştır. - Demiryolları yasası uygulamaya alınmamıştır. - İç sularda taşımacılıkla ilgili yasa bulunmamaktadır. - Hava taşımacılığı alanındaki ilerlemeler sınırlıdır. - SHD-T-35 sertifikaları süreci Avrupa Hava Güvenliği Ajansı (AHAGA) yönetmelikleriyle uyumlaştırılmıştır. - AHAGA Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nü uçakların bakımından sorumlu kurum olarak tanımıştır. - Avrupa Tek Seması için hazırlıklar yetersizdir. - Hava Trafiği Yönetimi konusunda bölgesel işbirliğinin yetersiz olması sorun yaratmaktadır. Türkiye'deki hava kontrol merkezleriyle G.Kıbrıs'takiler arasında iletişim

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
		<p>olmaması Lefkoşe uçuş bölgesindeki iletişimi olumsuz etkilemektedir.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deniz taşımacılığında güvenlik gelişmiştir. - Gemilerden kaynaklanan kirliliğin önlenmesi için kurumsal kapasitenin geliştirilmesi hazırlıklarına başlanmamıştır. - Kabotaj ve gemi kayıt yöntemleri müktesebatla uyumlu değildir. - Türkiye Paris Mutabakat Zaptı'nın gri listesindedir. - Türkiye SOLAS-è!, SOLAS-88 ve Mar-Pol Ek III ve IV'e taraf değildir. - Birleşik taşımacılık ve uydu dolaşımı alanlarında ilerleme sağlanmamıştır. - Bu başlık Aralık 2006'da AB Bakanlar Konseyi'nin aldığı karar uyarınca askıya alınan 8 başlık arasında yer almaktadır. - Devlet yardımları alanında ilerleme sağlanmamıştır.
15. Enerji	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Enerji Topluluğu Antlaşması'na uyumu da gözeterek doğal gaz ve elektrikle ilgili iç pazar müktesebatına uyulması. Gaz dağıtımının adil olmasının sağlanması. - Denetim ve düzenleme makamlarının kapasitelerinin artırılması ve bağımsızlıklarının güvence altına alınması. - İdari kapasitenin artırılması, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji alanında uyumlaştırmaya devam edilmesi. Yüksek hedeflerin belirlenmesi. - Radyoaktif Atık Yönetimi ve Kullanılmış Yakıtlar Yönetimi Ortak Konvansiyonu'na uyum sağlanması. <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Arz güvenliği konusunda sınırlı ilerleme sağlanmıştır. - Yeni yasa devletin elektrik üretimi alanında faaliyet göstermesine izin vermektedir. - Türkiye'nin petrol stokları AB yöntemlerine göre hesaplanmamaktadır. - Türkiye-Yunanistan arasındaki doğal gaz hattı işlemeye başlamıştır. - Enerji iç pazarıyla ilgili sınırlı ilerleme kaydedilmiştir. - Maliyet tabanlı fiyatlama sisteminin işlerlik kazanmasıyla kamu iktisadi kuruluşları enerji maliyetlerini ürün fiyatlarına yansıtabilmektedir. - Elektrik sektöründe çapraz sübvansiyonlar sürmektedir. - Elektrik faturalarındaki TRT payı kesintisi sürmektedir. - Dört elektrik dağıtım ağı özelleştirilmiş ancak, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu bu işlemi onaylamamıştır. - Kaçak elektrik kullanımı AB'dekinin iki katıdır.

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
	<ul style="list-style-type: none"> - Elektrik ve gaz yönergeleriyle uyumlu olarak rekabetçi bir enerji iç pazarı kurulması. Rekabetçi ve işlevsel bir enerji pazarı için gerekli olan idari ve düzenleyici yapıların güçlendirilmesi. - Nükleer enerji alanında AB standartlarıyla uyumlu olarak yüksek düzey bir nükleer güvenliği garanti eden bir kanun kabul edilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Doğal gaz pazarındaki ilerleme sınırlıdır. - Ankara doğal gaz dağıtım ağı özelleştirilmiştir. - Yasa değişikliğiyle BOTAŞ spot piyasadan likit doğal gaz ithal edebilir hale gelmiştir. - BOTAŞ'ın sözleşmelerinin özel sektöre aktarımı konusunda ilerleme olmamıştır. - Elektrik ve doğal gaz piyasasında rekabet sınırlıdır. Rekabet Kurumu daha kararlı davranmalıdır. - Devlet yardımları alanında ilerleme sağlanmamıştır. - Enerji verimliliği alanında bazı ilerlemeler sağlanmıştır. - Enerji Verimliliği Kanunu'nun ardından ulaştırma sektörünü kapsayan bir yönetmelik oluşturulmuştur. - Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğiyle ilgili ulusal hedefler belirlenmemiştir. - Yenilenebilir Enerji Yasası'nda yapılan değişikliklerle ek teşvikler sağlanmıştır. - Nükleer enerji santrallerinin işletimi ve enerji satışı konularında çerçeve yasası onaylanmıştır. Bu konu Türkiye'nin enerji politikasında önemli bir aşamadır. - Nükleer güvenlik sözleşmesinin gerekleri yerine getirilmelidir. - Kurumsal radyoaktif atıkların yönetimi uluslararası kurallara ve AB'nin temel güvenlik koşullarına uygun hale getirilmelidir. - Türkiye kullanılmış yakıt ve radyoaktif atık yönetimi hakkındaki Ortak Sözleşme'ye taraf değildir.
16. Vergi	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Alkollü içkiler, ithal sigaralar, ve ithal tütünde ayrımcı vergilendirmenin ortadan kaldırılması için aşamaları belirli bir plan yapılması. - KDV ve özel tüketim vergilerinde sistemin ve uygulanan oranların uyumlaştırılması.	<ul style="list-style-type: none"> - Dolaylı vergilendirme alanında sınırlı ilerleme kaydedilmiştir. - Katma Değer Vergisi alanında yapı, oranlar, istisnalar ve özel rejimler konusunda önemli farklılıklar devam etmektedir. - Tütün ürünlerinde Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) oranları

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
	<p>- Bilgi teknolojileri sektörü de dahil olmak üzere vergi yönetiminin çağdaştırılması. Vergilerin toplanmasında ilerleme kaydedilmesi ve kayıt dışı ekonominin ortadan kaldırılması.</p> <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <p>- Özel tüketim vergileri ve katma değer vergisinde özellikle indirimler, istisnalar, özel rejimler, vergi iadesi ve indirilmiş oranların uygulanması konularında uyumlaştırmaya devam edilmesi.</p>	<p>müktesebatla uyumlu olmayan bir şekilde artırılmıştır. Türkiye ithal tütün ve sigaraya yerli tütüne uygulanmayan özel bir vergi koyarak bir Tütün Fonu işletmektedir.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alkollü içeceklerin vergilendirilmesi konusundaki uygulamalar AB müktesebatı, Gümrük Birliği ve DTÖ kurallarıyla uyumlu değildir. Ayrıca ayrımcı etkileri bulunmaktadır. - Doğrudan vergilendirme alanında bazı ilerlemeler kaydedilmiştir. Bireysel Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi ile uyumlaştırılmak üzere değiştirilmiştir. - İşletme Vergisi ile çelişecek yeni uygulamalardan kaçınılmalıdır. - İdari eşgüdüm ve işbirliği alanlarında ilerleme sağlanmıştır. - İşletme kapasitesi ve bilgisayar kullanımı alanında ilerleme sağlanmıştır. İllerdeki vergi dairelerinin tamamı bilgisayar kullanımına geçmiştir. - Gelirler İdaresi elektronik bir risk analizi sistemi kurmuştur. - Tütün ve alkollü ürünlerde bandrol takip sistemi çalışmaya başlamıştır. - Vergi gelirlerinde artış olmuş ancak, kayıt dışı ekonominin payının azaltılmasına ilişkin çabalar yetersiz kalmıştır.
17. Ekonomik ve Parasal Politika	<p>- Bahsedilmiyor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Para politikası alanında sınırlı ilerleme kaydedilmiştir. Bu alanda Türkiye AB müktesebatı ile yeterince uyumlu değildir. - Enflasyon hedefi hükümet ve Merkez Bankası tarafından ortaklaşa belirlenmektedir. - Merkez Bankası'nın tam bağımsızlığını sağlamak için tüzüğü yeniden düzenlenmelidir. - Bankalar Yasası, Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu'ndan avans ödemelerinin harcanabilmesine izin vermektedir. Bu kamu sektörüne mali desteğin engellenmesi kuralıyla uyumlu değildir.

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
		<ul style="list-style-type: none"> - Kamu sektörünün mali piyasalara imtiyazlı erişimini ortadan kaldırmak için önlemler alınmalıdır. - Ekonomi politikasında bazı ilerlemeler sağlanmıştır. Hükümet 2008-2012 eylem planı oluşturmuştur. - Katılım Öncesi Ekonomik Program oluşturularak Komisyon'a sunulmuştur.
18. İstatistik	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ESA95 ile ilgili ulusal hesap göstergelerinin üretilmesi. - Tarım istatistiklerinin AB standartlarıyla uyumlu bir şekilde toplanması için düzenlemelerin yapılması. - İş kayıt sisteminin tamamlanması. <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bilgilerin vaktinde toplanması, işlenmesi ve dağıtılmasını sağlamak için Türkiye İstatistik Kurumu'nun eşgüdüm rolünün güçlendirilmesi ve idari kapasitesinin geliştirilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - 2007-2011 dönemi Resmi İstatistik Programı güncellenmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu diğer kurumlarla eşgüdümü sağlayıcı rolünde ilerleme kaydetmiştir. - Önemli veri sağlayıcı kurumların idari kapasitelerini ve yabancı dil vasıflarını geliştirmeleri gerekmektedir. - Sınıflandırma ve kayıt alanında ilerleme kaydedilmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu AB'deki ekonomik faaliyetlerin istatistiksel sınıflandırılması ile ilgili bir çeviri yayınlamıştır. - Sektör istatistikleri alanında önemli ilerleme kaydedilmiştir. - Makroekonomik istatistikler alanında yapılan gözden geçirme sonucunda Avrupa Hesap Sistemi ESA95 ile uyum büyük ölçüde sağlanmıştır. - 2007 nüfus sayımı adres tabanlı yeni bir nüfus kayıt sistemi ile tamamlanmıştır. - Tarım, makro ekonomi ve işletme alanlarında ilerlemeye ihtiyaç vardır.
19. Sosyal Politika ve İstihdam	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Etkin bir sosyal diyalogun her seviyede oluşturulması için gerekli koşulların sağlanması. Sendikalar üzerindeki sınırlamaların kalkması. - Kayıt dışı istihdamla ilgili inceleme yapılması ve sorunun çözümüne ilişkin plan hazırlanması. - Ortak Kapsama Sözleşmesi ve İstihdam Politikası Öncelikleri Ortak Değerlendirmesi çalışmalarının	<ul style="list-style-type: none"> - İş Kanunu ile ilgili bir ilerleme kaydedilmemiştir. - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın idari kapasitesi yeteri kadar gelişme göstermemiştir. - Çocuk işçiliğinin önlenmesi ile ilgili mevzuat eksiklikleri devam etmektedir. - İşyeri sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak Türkiye AB müktesebatı ile ileri düzeyde uyum sağlamıştır, ancak eksiklikler de mevcuttur. İş kazalarında istatistiksel bir artış

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
	<p>sonuçlandırılması ve uygulamaya konulması.</p> <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Sosyal ortaklarla işbirliği içinde müktesebatın iç mevzuata aktarılmasına devam edilmesi ve çalışma müfettişlikleri dahil olmak üzere ilgili idari ve yürütme yapılarının güçlendirilmesi. - İstihdam piyasasının denetlenmesi, yapısal sorunların giderilmesi.	<p>görülmüştür, özellikle Tuzla tersanelerindeki kazalar dikkat çekmiştir.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Üçlü sosyal diyalog görüşmeleri daha sık gerçekleştirilmiştir ancak, Ekonomik ve Sosyal Konsey düzenli olarak toplanmamaktadır. - Sendikal haklar konusunda bir ilerleme olmamıştır. - Mayıs 2008'de kabul edilen İstihdam Paketi, işsizlik konusuna odaklanarak bu alanda ilerleme sağlamıştır. - Türkiye İstihdam politikası alanında, özellikle zayıf ve savunmasız halk kesimleri hakları konusunda, hazırlıklı değildir. - Avrupa Sosyal Fonu (ESF) hazırlıklarında ilerleme olmuştur. - Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Yasası Ekim 2008'de yürürlüğe girmiştir, ancak yoksulluk özellikle kırsal kesimde yaygın olmaya devam etmektedir. - Yoksullukla ilgili konuları gözetlemek üzere kuvvetli bir mekanizma kurulamamıştır. - Sosyal Sigortalar Kurumu, mağdur kişilere verdiği hizmet alanında kapasitesini genişletmiştir. - Sosyal destek ve hizmetler alanında çalışmalara başlandı fakat önemli bir ilerleme kaydedilmemiştir. - Ayrımcılıkla mücadelede etkili ve bağımsız çalışacak bir "Eşitlik Kurumu" tesis edilmelidir.
20. İşletme ve Sanayi Politikası	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Güncelleştirilmiş, kapsamlı bir sanayi politikası stratejisi oluşturulması.	<ul style="list-style-type: none"> - Kasım 2007'de hazırlanan 2007-2009 dönemi KOBİ stratejileri ve KOBİ eylem planı, AB siyasi ilkeleri ve Lizbon stratejisiyle büyük ölçüde örtüşmektedir. - Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) yeni bir eylem planı hazırlamıştır. - Sanayi alanındaki mevcut strateji ve eylem planlarının gözetimi ve değerlendirmesi için gerekli altyapı eksiktir. - İşletmeler alanında kaydedilen ilerlemeler: Vergi ödeme ve

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
		<p>dış ticaret sistemlerinin geliştirilmesi, kurumlar vergisinde indirim, elektronik gümrük işlemlerinde kolaylaştırmalar, iş kurma ve lisans konularında kolaylıklar ve Ar-Ge Faaliyetlerinin Desteklenmesi Kanunu'nun çıkarılması.</p> <ul style="list-style-type: none"> - KOSGEB kredi limitlerini arttıran yeni bir mali destek kararı çıkarılmıştır. - Ticari işlemlerde geç ödeme ile mücadeleye ilişkin Avrupa Topluluğu Yönergesi'ne uyumla ilgili ilerleme olmamıştır. - Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, tekstil, konfeksiyon ve deri sektörlerinde rekabeti artırıcı yeni stratejiler yayınlamıştır.
21. Trans-Avrupa Ağları	<p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ulaşım Altyapı İhtiyaçları Değerlendirmesi (TINA) çerçevesinde belirlenen projelere ve Avrupa Topluluğu Trans-Avrupa Ağları Enerji Kılavuzu'nda belirtilmiş kamu yararına yönelik projelere öncelik verilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaşım altyapı ihtiyaçları değerlendirmesi (TINA) bitirilmiştir. TEN-T proje hazırlıklarında ilerleme kaydedilmektedir ancak daha güvenilir bir ulaştırma veri sistemine ihtiyaç duyulmaktadır. - Türkiye-Yunanistan doğal gaz bağlantı hattı tamamlanmıştır. Hazar ve Orta Asya bölgesinden başlayarak Türkiye üzerinden Avrupa'ya uzanan Nabucco doğal gaz boru hattı AB'nin öncelikli projelerindedir. - Telekomünikasyon ağları ile ilgili hiçbir ilerleme kaydedilmemiştir, yapılan çalışmalar başlangıç safhasındadır.
22. Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Özellikle bakanlıklar seviyesinde AB uyum politikasının uygulanmasına hazırlık olarak, AB Katılım Öncesi Programları'nın uygulanması alanında, programlama, proje hazırlığı, izleme, değerlendirme ve mali yönetim-denetim konularında kurumsal yapı ve idari kapasitenin güçlendirilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Kalkınma Ajansı Kanunu, Kasım 2007'de yürürlüğe girdi. - Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) çerçeve anlaşması Temmuz 2008'de imzalanmıştır, TBMM tarafından onaylanması gerekmektedir. - IPA fonlarının yönetimi için hazırlık çalışmalarında gecikme gözlenmektedir. - NUTS II ve NUTS III düzeyinde veri toplama ve analizi amacıyla bölgesel istatistik ofisleri kurulmuştur. - Gelecekte uygulanacak Yapısal Fonlar ve Uyum Fonları'na hazırlık çalışmalarına başlanmamıştır. - Bölgesel idari kapasite yetersizdir.

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
	<p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - AB Uyum Politikası'nın uygulanmasına yönelik olarak merkezi, bölgesel ve yerel düzeyde idari kapasitenin geliştirilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Planlamada önemli ilerleme kaydedilmiştir. Devlet Planlama Teşkilatı, IPA uygulama stratejilerini belirleyen Stratejik Uyum Çerçeve Belgesi'ni hazırlayıp Komisyon'a sunmuştur. - İzleme ve değerlendirme alanında sektörel denetleme komiteleri kurulmuş, üyelik ve usul kuralları Komisyon ile kararlaştırılmıştır. - Mali yönetim ve denetimde, IPA sistem ve usullerinin hazırlanması ile belli bir ilerleme kaydedilmiştir.
23. Yargı ve Temel Haklar	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kişisel verilerin korunması konusundaki yasal düzenlemelerin müktesebat ile uyum çabaları güçlendirilmeli ve bağımsız bir veri koruma denetim makamı kurulması. - Diğer öncelikler için siyasi kriterler bölümüne bakınız.	<ul style="list-style-type: none"> - Yargı bağımsızlığı alanında Adalet Bakanlığı'nın yargıç ve savcı adaylarını seçme usullerine dair kanunda Aralık 2007'de yapılan değişiklikler ilerleme olarak görülmektedir. Ancak, iki muhalefet partisi yapılan değişikliklerin bazılarının iptali için, yeni karar kriterlerinin öznel yorumlara açık olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur. - Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ve adli teftiş konularında bir ilerleme kaydedilmemiştir. - Yargının tarafsızlığına dair kaygılar sürmektedir. - Eğitim faaliyetleri sürmesine rağmen Türkiye Adalet Akademisi henüz bağımsız ve güçlü bir eğitim kurumu olmayı başaramamıştır. - Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) kullanıcıları tarafından yargıda verimi artırıcı bir araç olarak değerlendirilmektedir. - Temmuz 2007'de çalışmaya başlamış olması öngörülen bölgesel temyiz mahkemelerinin kurulması ile ilgili bir gelişme olmamıştır. - Yargısal reform ile ilgili gelişme kaydedilmemiştir. - Yolsuzluk ile mücadelede GRECO 2005 tavsiyelerinin üçte biri uygulanarak sınırlı ilerleme kaydedilmiştir. - Seçim kampanyalarının finansmanı ile ilgili yasalar çıkarılmamıştır.

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
		<ul style="list-style-type: none"> - Kamusal harcamaların Meclis tarafından denetimine yönelik yeni yasa çıkarılmamıştır. - Temel haklarla ilgili yasal gelişme kaydedilmiştir. - İşkence ve insanlık dışı ve onur kırıcı muamele yasağı ile ilgili gidişat olumsuzdur. Hükümetin işkenceye sıfır tolerans teminatına rağmen bu alanda sivil toplum kuruluşlarına yapılan başvurularda artış görülmektedir. - Kişisel bilgilerin korunması konusunda tamamen bağımsız bir veri koruma mercii kurulması gerekmektedir. - Düşünce, vicdan ve din özgürlüğü alanında kabul edilen Vakıflar Kanunu ilerleme olarak görülmektedir. - Ceza Kanunu'nun 301. maddesinde Nisan 2008'de yapılan değişiklikler ifade özgürlüğü alanında ilerleme olarak görülse de hala varolan yasalar kaygı kaynağıdır. - Toplanma ve siyasi parti kurma özgürlüğüne ilişkin yasalar AB standartlarına büyük ölçüde uygundur ancak yasak yürüyüşlerde aşırı şiddet uygulanması söz konusudur. - AKP'nin kapatılma davası işiğında, siyasi partilere ilişkin kanun hükümleri değiştirilerek AİHM standartlarına uydurulmalıdır. - Ayrımcılığı önleyici maddelerin anayasada yer almasına rağmen özellikle farklı cinsel tercihleri olan kişilere karşı ayrımcılık yapılmaktadır. Mayıs 2008'de İstanbul'da bir LGBTT derneği (Lambda), tüzüğü toplumun genel ahlak anlayışına ters düştüğü gerekçesiyle kapatılmıştır. - Eğitim hakkına ilişkin, ilkökul eğitime katılma oranı son bir yılda %90'dan %97'ye yükselmiştir. Okula gitmeyen çocukları eğitime kazandırma projeleri devam etmektedir ancak bu çocukların sayısı hala yüksektir. - Vakıflar Kanunu'nun kabulü iyi bir gelişmedir ancak bu adım gayrimüslim azınlıkların mal edinme hakları konusuna değinmemektedir.

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
		<ul style="list-style-type: none"> - Ailenin Korunmasına İlişkin Kanun, Nisan ayında değişikliğe uğramıştır. - Azınlık hakları ve kültürel haklara ilişkin sınırlı ilerleme olmuştur. Özellikle basında, siyasi hayatta ve kamu hizmetlerinde Türkçe dışında dillerin kullanılabilmesi konusunda çaba sarf edilmelidir.
24. Adalet, Özgürlük ve Güvenlik	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tüm yasa uygulayıcı kurumların güçlendirilmesine devam edilmesi ve tüzük ve işleyişleri konusunda ajanslar arası işbirliğinin geliştirilmesi dahil Avrupa standartlarıyla uyum sağlanması. Bir etik yasası kabul edilmesi ve bağımsız ve etkin bir şikayet sistemi oluşturularak yasa uygulayıcı kurumların sorumluluklarının sağlanması. - İltica ve Göç Ulusal Eylem Planı'nın uygulama (bir yol haritası benimseyerek) ve uluslararası standartlarla uyumunun, yasadışı göçle mücadele kapasitesinin artırılması. - AB ile acilen bir geri kabul anlaşması imzalanması. - Bir iltica kurumu kurulması da dahil olmak üzere AB müktesebatı ile uyumlu bir kapsamlı iltica yasası hazırlanması. - Sınır yönetiminin tek elden yapılması konusunda kesin bir yol haritası belirlenmesi. Ulusal Eylem Planı uygulanması çalışmalarının sürdürülmesi. Yeni sınır kolluk kuvvetinin kurulması. - Örgütlü suçlar konusundaki ulusal stratejinin uygulanması. Örgütlü suçlar, uyuşturucu, insan kaçakçılığı, sahtekarlık, yolsuzluk ve kara para aklamaya karşı savaşın güçlendirilmesi. <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Göç ve iltica çalışma kolu, kural dışı ilticaya çözüm bulmak için sınır konularından sorumlu birimleri bir araya getirmiştir. - Yasadışı göç ile ilgili olarak, tutukluluk ve sınır dışı edilme usulleri konusunda yasaların geliştirilmesi, tutukluluk şartlarının iyileştirilmesi, bu konularla ilgilenen personelin eğitimden geçmesi gereklidir. - İçişleri Bakanlığı, bir iltica yönetim birimi kurma çalışmalarına başlamıştır. - Havaalanı transit vize sisteminin geliştirilmesi ve sınırda vize alma işlemlerinin kalkması gerekmektedir. - Dış sınırlar ve Schengen uygulamaları konusunda sınır güçleri Türkiye'nin bu konudaki stratejisine doğrultusunda davranmamaktadır. - Özel hukuk alanında adli işbirliği konusunda ve çocuk kaçırma konusunda (1980 Lahey anlaşmasına uygun olarak) yeni yasalar kabul edilmiştir. - Ceza hukuku alanında adli işbirliği konusunda ilerleme kaydedilmemiştir. - Polis işbirliği ile ilgili olarak, kolluk kuvvetlerinin uyması gereken ahlak kurallarına ilişkin yasa, uluslararası standartlara uygun olarak kabul edilmiştir. Kişisel veri koruması alanında mevzuat eksikliği hala sorun teşkil etmektedir. - Organize suçlarla mücadele alanında, görgü tanıklarının korumaya ilişkin yasa kabul edilmiştir.

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
	<ul style="list-style-type: none"> - Ajanslar arası yakın işbirliğine dayanan, sınırlarda uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişilerin teşhis edilmesini sağlayacak bir ön-tarama sistemini de içeren, müktesebatla uyumlu bir bütünleştirilmiş sınır idare sisteminin kurulması. - Sığınma alanında Cenevre Konvansiyonu'na uygulanan coğrafi sınırlandırmanın kaldırılması ve sığınmacılar için koruma, sosyal destek ve entegrasyon önlemlerinin güçlendirilmesi konuları başta olmak üzere müktesebatla uyumlaştırmaya devam edilmelidir. - Türk mevzuatının medeni hususlarda müktesebat ile uyumu sağlanmalı ve yargının uygulama kapasitesi güçlendirilmelidir.	<ul style="list-style-type: none"> - İnsan ticaretine karşı mücadele çalışma kolu yeniden düzenlenmiş ve yerel idareleri içine alacak şekilde genişletilmiştir. - Terör finansmanı konusunda Mali Suçlar Araştırma Kurulu (MASAK) bünyesinde yeni bir birim oluşturulmuştur. Konuyla ilgili uluslararası antlaşmalar henüz onaylanmamıştır. - Uyuşturucu ile mücadele konusunda, Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını Gözetim Merkezi (EMCDDA) katılım anlaşması imzalanmıştır, meclisin onayından geçmesi gerekmektedir. - Gümrük Müsteşarlığı idari kapasitesi ve tarama sistemleri genişletilmiştir. - Kişisel verilerin korunmasıyla ilgili yasaların eksik oluşu ve bağımsız bir denetleme biriminin olmayışı, gümrük konusunda uluslararası ve bölgesel işbirliğinin önündeki engellerdir.
25. Bilim ve Araştırma	<ul style="list-style-type: none"> - Bahsedilmiyor.	<ul style="list-style-type: none"> - Araştırma politikaları konusunda önemli ilerleme kaydedilmiştir. - Araştırma ve teknolojik gelişim faaliyetlerini teşvik için Mart 2008'de yeni bir yasa kabul edilmiştir. - Türkiye'nin 7. Çerçeve Programı'na aktif katılım artmıştır ancak katılımın daha da genişlemesi gerekmektedir. - Türkiye 7. Euratom Araştırma Çerçeve Programı'na (2007-2013) katılımı istenmektedir. - Avrupa Araştırma Alanı'yla bütünleşmede yeni adımlar atılmıştır.
26. Eğitim ve Kültür	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Yaşam Boyu Öğrenim ve Gençlik Eylem Ulusal Ajansı'nın artan iş yükü nedeniyle idari kapasitesinin artırılması.	<ul style="list-style-type: none"> - 'Yaşam Boyu Öğrenim' ve 'Gençlik' programlarının ülke çapında gelişimi için adımlar atılmıştır ancak, 2008 yılında Türkiye katkı payını zamanında ödemediği için fonlardan sınırlı olarak yararlanabilmiştir.

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
		<ul style="list-style-type: none"> - Bologna Süreci'nde ileri bir aşamaya ulaşılmıştır. - Mesleki eğitimin niteliğini denetleyici bir merci kurulmuştur. - İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti'ne ilişkin yasa kabul edilmiştir. - UNESCO Kültürel İfade Çeşitliliğinin Korunması ve Desteklenmesi Sözleşmesi imzalanmış ama henüz onaylanmamıştır.
27. Çevre	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Gerekli idari kapasitenin ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde oluşturulması ve gerekli mali kaynaklar konusunda planlama da dahil olmak üzere, aşama göstergeleri ve zaman çizelgeleri içeren kapsamlı bir müktesebatla uyumlaştırma, uygulama ve yürütme stratejisi oluşturulması. - Özellikle, sınır ötesi etkileri de içeren çevresel etki analizi gibi yatay ve çerçeve mevzuatlar alanında müktesebatla uyum sağlanması ve idari kapasitenin artırılmasına devam edilmesi. - Ulusal Atık Yönetimi Planı'nın kabul edilmesi. <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Uluslararası çevre anlaşmaları ve doğa koruma, su kalitesi, kimyasal maddeler, endüstriyel kirlilik, risk yönetimi, atık yönetimi mevzuatları ile ilgili müktesebatın iç mevzuata aktarılmasına ve uygulanmasına devam edilmesi. - Çevre ile gerekliliklerin diğer sektörel politikalarla bütünleştirilmesine devam edilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Çevresel Etki Analizi Yönergesi büyük ölçüde ulusal mevzuata aktarılmıştır. - Türkiye, Kyoto Protokolü, Espoo ve Aarhus anlaşmalarına dahil olmamıştır ve AB mevzuatına uygun sera gazı emisyon ticaret sistemi oluşturulmamıştır. - Stratejik Çevre Değerlendirme (SEA) yönergesinin uyarlanmasının başlangıç aşamasındadır. - Hava kalitesi çerçeve yasası ve buna bağlı yönergeler alanında önemli ilerleme kaydedilmiştir. - Organik bileşik emisyonlar, ulusal emisyon düzeyleri ve likit sıvı yakıtlardaki kükürt seviyesine ilişkin AB müktesebatı ve çerçeve yönergelere uyum konularında hiçbir ilerleme kaydedilmemiştir. - Atık yönetimi konusunda, poliklorlu bifenil (PCB&PCT) ve atık yağların denetimine ilişkin yasa kabul edilmiştir. - Halen bir ulusal atık yönetimi planı geliştirilmemiştir. - Su kalitesiyle ilgili olarak, su kirliliğini önleme yasasında yasa değişikliği yapılmıştır ancak müktesebat ile uyum sınırlı düzeydedir. - Doğanın korunması alanında sınırlı ilerleme kaydedilmiştir. - Hayvanat bahçelerinin yönetimi konusunda müktesebat ile uyum sağlanmıştır ancak uygulamada gelişme kaydedilmemiştir. - Doğanın korunması ile ilgili bir çerçeve yasa ve kuşlar ve yaşam alanları ile ilgili bir mevzuat hala kabul edilmemiştir.

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
		<ul style="list-style-type: none"> - Sanayi kirliliğinin kontrol edilmesi ve risk yönetimi alanlarında Seveso II yönergesinin bazı maddeleriyle uyum sağlanmıştır ancak uyarılma ve uygulamada ilerleme zayıftır. - Kimyasallar konusunda, tehlikeli kimyasallara dair yasada değişiklik yapılmıştır, ancak uygulama kapasitesi düşük seviyededir. - Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar konusunda ilerleme kaydedilmemiştir. - Çevre ve Orman Bakanlığı, Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) programlarının uygulanması için yeni bir birim kurmuştur. - Ulusal Çevre Ajansı kurulması konusunda bir gelişme yoktur. - Madencilik ve turizm alanındaki mevcut yasalar doğal alanlara büyük zarar vermektedir.
28. Tüketicinin Korunması ve Kamu Sağlığı	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan, doku, hücreler ve tütün alanları dahil olmak üzere tüketici ve sağlık müktesebatı ile daha ileri uyum sağlanması ve uygun idari yapılar ve yürütme kapasitesi sağlanması. - Tüketici mevzuatının yorumlanmasında tutarlılık sağlanması için, eğitimler yoluyla mahkemelerin kapasitesinin güçlendirilmesi. <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tüketici koruma kurallarının etkili bir biçimde uygulanması ve ilgili tüketici örgütlerinin katılımıyla yüksek düzey bir koruma sağlanması. - Akıl ve ruh sağlığı alanında AB'deki hizmetlerin sağlanması, bakım hizmetleri için gerekli mali	<ul style="list-style-type: none"> - Piyasa Gözetimi ve Denetimi Kanunu'nun uygulamasına yönelik, ilgili personelin vasıflarının geliştirilmesinde ilerleme kaydedilmiştir. - Tüketici hareketi zayıftır. Sivil toplum ve devlet birimleri arasındaki ilişki yetersizdir. - Ürün güvenliği alanında yetkili mercilerin bilinçlendiği ve piyasa gözetim birimleri arası eşgüdümün geliştiği gözlenmektedir. - Kamu sağlığı alanında, Ocak 2008'de Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun'da önemli değişiklikler yapılmıştır ancak, müktesebattaki düzenlemelere tam uyum sağlanması gerekmektedir. - Sağlık Bakanlığı ile Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu arasındaki işbölümü idari kapasite açısından önemli bir gelişmedir.

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
	kaynağın dağıtılması.	<ul style="list-style-type: none"> - Bulaşıcı hastalıklar konusunda hazırlanan strateji planı (2008-2012) uyum için gereken adımları belirlemiştir. - Salgınların yönetimi için kurumsal kapasite genişletilmiştir. - Erken uyarı ve cevap sistemi (EWRS) ve salgın hastalık gözetimi konuları, bu başlığın müzakerelerinde önem verilecek iki önemli konudur. - Kan nakli konusunda stratejik gözden geçirme çalışmaları devam etmektedir. - Sağlık alanındaki sosyoekonomik etmenlerde ilerleme kaydedilmiştir. 2008 yılında nüfusun yarısı aile tıbbi hizmetleri ve temel sağlık hizmetlerinden yararlanabilir hale gelecektir.
29. Gümrük Birliği	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Özellikle gümrük kontrolleri ve vergi denetimi kuralları konusunda serbest bölgelerle ilgili yasal düzenlemelerin AB'ye uyumlu hale getirilmesi. - Özellikle yasadışı ticaret ve sahteciliğe karşı savaş alanında gümrük idaresinin yürütme kapasitesinin güçlendirilmesi. Bilgi teknolojisi sistemlerinin AB ile bağlanması çalışmalarına devam edilmesi. - Gümrük Birliği kapsamındaki ve Türkiye'ye giriş yapan yolculara duty-free mağazalarında satılan ürünler için gümrük vergisi muafiyetinin kaldırılması. <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Çift kullanımlı ürünler ve teknolojiler, taklit ve korsan ürünler konularındaki gümrük mevzuatının uyumlaştırılmasına devam edilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Gümrük Müsteşarlığı, bağlayıcı tarife bilgisi (BTI) uygulama kurallarına ilişkin bildirgeyi kabul etmiştir. - Gümrük Birliği yükümlülüklerine aykırı olan gümrük vergisi muafiyeti mevzuatı ve serbest ticaret bölgeleriyle ilgili mevzuat kaldırılmamıştır. - Gümrük Müsteşarlığı'nın idare ve işletme kapasiteleri genişletilmiştir fakat müsteşarlığın genel bilişim stratejisi ile ilgili bir ilerleme yoktur. - İthalat ve ihracat bildirimlerinin elektronik olarak işlenmesi oranında artış vardır. - Fikri mülkiyet haklarının Gümrük Müsteşarlığı tarafından uygulanması yetersiz düzeydedir. Bu konuda diğer makamlarla eşgüdümün güçlendirilmesi gerekmektedir. - Bu başlık Aralık 2006'da AB Bakanlar Konseyi'nin aldığı karar uyarınca askıya alınan 8 başlık arasında yer almaktadır.
30. Dış İlişkiler	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ve	<ul style="list-style-type: none"> - Ortak ticaret politikasına ilişkin sınırlı ilerleme kaydedilmiştir.

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
	<p>Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) bağlamında Doha Kalkınma Gündemi'ne ilişkin AB pozisyonuna uyum sağlanması.</p> <ul style="list-style-type: none"> - AB'nin Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GSP) ile uyumun tamamlanması. - Üçüncü ülkelerle AB müktesebatı ile uyumlu ikili serbest ticaret anlaşmaları imzalama çabalarının sürmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi'nin (GSP) coğrafi ve ürünler bazında kapsamı AB ile uyumlaştırılmamıştır. - Türkiye'nin korunma önlemlerini artarak kullanması AB ihracatını olumsuz etkilemektedir. - Türkiye'nin Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) bünyesinde, özellikle Doha Kalkınma Gündemi'ne ilişkin olarak AB ile uyumunda ilerleme kaydedilmiştir. - Şirketlere verilen orta ve kısa vadeli ihracat kredileri ve çift kullanımlı ürünler konularında bir ilerleme kaydedilmemiştir. - Üçüncü ülkelerle ikili anlaşmalar alanında Türkiye Kosova'ya tek taraflı öncelikli muamele sağlamış, Arnavutluk ile imzalanan serbest ticaret anlaşmasını (STA) yürürlüğe sokmuştur. - Kalkınma politikası ve insani yardım alanlarında Türkiye'nin uyumu tatmin edici düzeydedir. Türkiye 2007 yılında resmi olarak 602 milyon dolar kalkınma yardımı yapmıştır. - Bu başlık Aralık 2006'da AB Bakanlar Konseyi'nin aldığı karar uyarınca askıya alınan 8 başlık arasında yer almaktadır
31. Dışişleri, Güvenlik ve Savunma Politikası	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ortak Dışişleri ve Güvenlik Politikası (ODGP) ile ilgili AB ortak pozisyonları, bildirimleri ve diplomatik girişimleri ile uyumlaşma sürecinin devam etmesi. - Uluslararası örgütler içerisinde üçüncü ülkelere ilişkin politikalar ve pozisyonların, tüm üye ülkelerin ilgili örgütlere ve Wassenaar gibi anlaşmalara üyeliği konusu da dahil olmak üzere, AB ve üye ülkelerle uyumlaşmanın sağlanması.	<ul style="list-style-type: none"> - Uluslararası politika alanında Türkiye ile AB arasındaki diyalog devam etmiştir. - Irak konusunda Türkiye ulusal uzlaşma, güvenlik ve barış konularında desteğini sürdürmüştür. "Irak komşuluk projesi" kapsamında Kasım 2007'de İstanbul'da bir bakanlar toplantısı yapılmıştır. - AB terörist organizasyonlar listesinde bulunan PKK'nın sınır ötesi faaliyetleri Türkiye için bir güvenlik sorunu teşkil etmektedir. - Aralık 2007 ve Şubat 2008'de Kuzey Irak'ta sınır ötesi

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
		<p>operasyon yapılmıştır. Diğer yandan Türkiye Irak'la diplomatik ilişkilerini geliştirmeye başlamıştır.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Türkiye, İran nükleer programı ile ilgili olarak AB'nin tutumlarını desteklemiştir. - Güney Kafkaslar'da Türkiye Gürcistan ve Azerbaycan ile ilişkilerini sıkı tutmaktadır. Bakü-Alkhalkalaki-Kars tren yolu Kasım 2007'de açılmıştır. - Ermenistan ile olan kara sınırı hala kapalıdır ancak Cumhurbaşkanı Abdullah Gül Erivan'ı ziyaret eden ilk Türk cumhurbaşkanı olmuştur. Görüşmeler dış işleri bakanları düzeyinde de devam etmiş, iki ülke arası ilişkilerin gelişmesine dair beklentileri yükseltmiştir. - Türkiye, Annapolis Süreci ile beraber Orta Doğu Barış Süreci'ne desteğini sürdürmüştür. Lübnan barış sürecini ve Doha Anlaşması'nı da desteklemektedir. - Karadeniz'de daha etkin bir rol oynama çabasını sürdüren Türkiye, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü dönem başkanlığını Ukrayna'ya devretmiştir. - Afganistan ve Pakistan'ı yakınlaştırma çabalarına destek verilmiştir. - Körfez Ülkeleri ve özellikle Katar ile ilişkiler güçlendirilmiştir. Afrika'da 10 yeni elçilik açılmasına karar verilmiştir. - Ortak Dışişleri ve Güvenlik Politikası (ODGP) ile olan uyum devam etmiştir. Türk Dışişleri Bakanlığı'nın idari kapasitesi ODGP ile uyumludur. - Yaptırımlar ve sınırlayıcı önlemler alanında bir gelişme yoktur. - Aralık 2007'de BM Kimyasal Silahlar Konvansiyonu mecliste kabul edildi. - Türkiye, AB'nin bazı tedarikçi gruplara üyelikle ilgili tutumuna uyum göstermemiştir, G. Kıbrıs'ın Wassenaar

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
		<p>Anlaşması'na üyeliğini bloke etmeye devam etmektedir.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uluslararası örgütlerle işbirliği alanında Türkiye, terörizme atıfta bulunmadığı gerekçesiyle Uluslararası Ceza Mahkemesi Tüzüğü'ne taraf olmayacağını açıklamıştır. - Türkiye, BM Güvenlik Konseyi 2009-2010 üyesi olacaktır. - Türkiye, Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası (AGSP) kapsamında AB liderliğindeki askeri birlik Bosna Hersek EUROFOR'un ALTHEA operasyonuna katkıda bulunmaya devam etmektedir. - Türkiye, NATO liderliğindeki Kosova ve Afganistan Barış Güçleri'ne destek sağlamaktadır. - Türkiye, AB-NATO stratejik işbirliğine, bütün AB üye ülkelerini kapsayacağı için karşı çıkmaktadır.
32. Mali Denetim	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kamu İç Mali Denetimi Politikası Belgesi ve ilgili yasal düzenlemelerin güncellenmesi. - Sayıştay'ın Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Teşkilatı (INTOSAI) standartları ve yol gösterici ilkeleri ile uyumlu bir biçimde çalışmasını güvence altına alacak askıdaki yasal düzenlemelerin kabul edilmesi. - AB'nin mali çıkarlarının korunmasına yönelik olarak, işlevsel olarak bağımsız bir yolsuzlukla mücadele yapısının kurulması. <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Türk Ceza Kanunu Avrupa Topluluklarının Mali Çıkarlarının Korunması Hakkındaki Sözleşme (PIF) ve protokolleri ile uyumlaştırılması.	<ul style="list-style-type: none"> - Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu (KMYKK) ile ilgili ilerleme sağlanmıştır. Ancak iç denetimle ilgili birçok değişiklik onaylanmayı beklemektedir. - Maliye Bakanlığı İç Denetim Koordinasyon Kurulu, Türk kamu sektörü 2008-2010 iç denetim stratejisini oluşturmuştur. - İç denetim standartları ve iç denetim kılavuzu gibi ikincil düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. - KMYKK stratejisi iç denetim ve teftiş kurullarının görev ve sorumluluklarının ayrıştırılmasına yoğunlaşmalıdır. - Birçok kamu kurumunda iç denetim işler hale gelmiştir. Strateji geliştirme birimleri ve buralara personel atanması süreci devam etmektedir. - İç denetim için merkezi bir uyumlaştırma birimi kurulmalıdır. - Dış denetim konusunda Temmuz 2008'de onaylanan Sayıştay Kanunu Sayıştay'ın Savunma Sanayi Fonu'ndan yapılan gizli harcamaları inceleyebilmesine olanak

MÜZAKERE BAŞLIKLARI	ÖNCELİKLER	İLERLEME RAPORU 2008
		<p>sağlamaktadır. Ancak bu yasa henüz yürürlüğe girmemiştir.</p> <ul style="list-style-type: none"> - AB'nin Mali Çıkarlarının Korunmasına İlişkin Sözleşme ve protokolleri ile uyum alanında sınırlı ilerleme sağlanmıştır. - Euro'nun kalpazanlığa karşı korunmasında sınırlı ilerleme sağlanmıştır. - YTL'den TL'ye geçiş sırasında yeniden para basılırken madeni paralarda Euro'ya benzeyen unsurların ortadan kaldırılması beklenmektedir. - Kalpazanlık izleme sistemi Merkez Bankası bünyesinde faaliyet göstermektedir. Ayrıca Ulusal Analiz Merkezi, Ulusal Madeni Para Analiz Merkezi ve Ulusal Merkezi Ofis de kalpazanlık izleme konusunda 'de facto' olarak faaliyet göstermektedir. Kurumsallaşma ve AB kurumlarıyla işbirliği için bu kurumlar resmi olarak görevlendirilmelidir. - Avrupa Yolsuzlukla Mücadele Ofisi (OLAF) ile ve AB'nin mali çıkarlarının korunmasıyla ilgili işbirliğinde kalıcı yapılara gereksinim bulunmaktadır. .
33. Mali ve Bütçesel Hükümler	- Bahsedilmiyor.	<ul style="list-style-type: none"> - Öz Kaynaklar Sistemi ve AB sistemi arasında önemli bir farklılık bulunmamaktadır. - Başta gümrükler, vergilendirme, istatistik ve mali kontrol olmak üzere ilgili müktesebat başlıklarında uyum sürdürülmüştür. - ESA95 standartlarının tam olarak uygulanması konusunda ilerleme sağlanmalıdır. - Öz kaynaklar alanındaki müktesebat ülke mevzuatına aktarılmayı gerektirmemekle birlikte Türkiye, öz kaynakları doğru hesaplama, toplama, ödeme ve denetleme amacıyla eşgüdüm yapıları ve uygulama kuralları oluşturmalıdır. Bu alanda gümrükler, vergilendirme, istatistik ve mali kontrol politikaları çerçevesinde idari kapasite geliştirilmelidir.

KISA VADELİ SİYASİ HEDEFLER				İLERLEME RAPORU 2008
Siyasi Diyalog <i>Demokrasi ve hukukun üstünlüğü</i>		Kamu yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> - Verimlilik, güvenilirlik ve saydamlığın artırılmasını sağlamak üzere kamu yönetimi ve personel politikasında reform yapılması. - Merkezi yönetimde reform yapılarak yerel yönetimlerin güçlendirilmesi. - Ombudsman sisteminin işlerliğini sağlamak için ilgili yasaların onaylanması ve uygulamaya konması. - Sayıştay Kanunu'nun uygulanması.	<ul style="list-style-type: none"> - Kamu yönetimi reformu alanında sınırlı bir ilerleme sağlanmıştır. - Kamu yönetiminde süreçlerin basitleştirilmesi, yasal etki analizlerinin yapılması, saydamlığın artırılması, eşgüdümün sağlanması konularındaki ilerlemeler yetersizdir. - Ombudsman makamı halen kurulmamıştır. - Sayıştay Kanunu kabul edilmemiştir.
		Güvenlik kuvvetleri üzerinde sivil denetimin sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> - AB ülkelerindeki uygulamalar doğrultusunda ordu üzerinde sivil denetimin sağlanması ve güvenlik konularının sivil denetimi altında olması. - Ordunun siyasete müdahalesi engellenmeli. - TBMM'nin ordu ve savunma harcamaları üzerinde denetiminin sağlanması.	<ul style="list-style-type: none"> - Silahlı kuvvetler resmi ve gayri resmi yollardan siyasi etki uygulamaya devam etmiştir. - Yüksek rütbeli ordu mensupları ulusal ve dış politika alanında, Güney Doğu Anadolu, laiklik, siyasi partiler ve Kıbrıs gibi kendi yetkilerini aşan konularda fikirlerini açıklamaya devam etmiştir. - Jandarmanın sivil alandaki faaliyetleri üzerindeki sivil denetim konusunda bir gelişme kaydedilmemiştir. - TBMM'nin askeri bütçe ve harcamalar üzerindeki denetiminin güçlendirilmesi konusunda ilerleme sağlanamamıştır. TBMM TSK'nın program ve projelerini incelememektedir.

KISA VADELİ SİYASİ HEDEFLER			İLERLEME RAPORU 2008	
		Adalet sistemi	<ul style="list-style-type: none"> - Eğitimlerle adli çerçevenin ve yasaların uygulanmasının T.C. Anayasası'nın 90. maddesine, Avrupa İnsan Hakları Konvansiyonu'na (AİHK) ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına uygun hale getirilmesi. - Başta Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) olmak üzere Adalet sisteminin bağımsızlığının güvence altına alınması. - Adalet sisteminin kurumsal kapasitesinin artırılması. - Bölgesel temyiz mahkemelerinin kurulmasına devam edilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Haziran 2007'de faaliyete geçmesi öngörülen bölgesel temyiz mahkemelerinin kurulmasına ilişkin bir ilerleme kaydedilmemiştir. - Yargı sistemi reform stratejisi taslağı olumlu bir gelişmedir.
		Yolsuzlukla mücadele politikası	<ul style="list-style-type: none"> - Yolsuzlukla mücadele için kapsamlı bir strateji oluşturulması ve kurulacak merkezi makamın bu stratejiyi denetlemesi. İlgili kurumlar arası eşgüdümün artırılması. - Kamu Görevlilerinin Etik Davranış İlkeleri Hakkında Yönetmelik'in uygulamaya konulması ve kapsamının seçilmiş bürokratlar, adli kadro, akademi ve askeri personele genişletilmesi. - Politikacıların dokunulmazlığının Avrupa'daki en iyi uygulamalar paralelinde sınırlandırılması. Siyasi partiler ve seçim kampanyalarının saydamlığını artıracak şekilde yasaların değiştirilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Hükümet kapsamlı bir yolsuzlukla mücadele stratejisi hazırlamamıştır. - GRECO'nun 2005 değerlendirme raporlarında yer alan en önemli değerlendirmeler dikkate alınmamıştır. - Milletvekillerinin dokunulmazlığının sınırlandırılması konusunda bir ilerleme sağlanmamıştır.

KISA VADELİ SİYASİ HEDEFLER				İLERLEME RAPORU 2008
<i>İnsan hakları ve azınlıkların korunması</i>		Uluslararası insan hakları yasasına uyum	<ul style="list-style-type: none"> - Birleşmiş Milletler (BM) İşkenceye Karşı Konvansiyon uyarınca gözaltı koşullarının denetimini sağlayacak sistemin kurulması.	<ul style="list-style-type: none"> - BM İşkenceyle Mücadele Sözleşmesine ek İhtiyari Protokol (OPCAT) halen onaylanmamıştır.
		Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi	<ul style="list-style-type: none"> - İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Konvansiyonu ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararları ile tam uyum sağlanması. - AİHM kararlarına uyacak şekilde yeniden yargılanmaya izin vermek üzere Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun değiştirilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - AİHM kararlarının büyük bir çoğunluğu uygulamaya geçirilmeyi beklemektedir. - AİHM kararlarına uyacak şekilde yeniden yargılanmaya izin vermeyen yasa yürürlüktedir.
		İnsan haklarının güçlendirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> - BM ilkeleri uyarınca bağımsız bir insan hakları kurumunun kurulması. - İnsan hakları davalarının istatistiksel olarak izlenmesi. - İcra makamlarının insan hakları ve soruşturma teknikleri alanında eğitiminin sürmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - İnsan haklarının güçlendirilmesi için gerekli yapının saydamlığı, idari ve mali açıdan bağımsızlığı sağlanamamıştır.
<i>Sivil ve siyasi haklar</i>		İşkencenin ve kötü muamelenin önlenmesi	<ul style="list-style-type: none"> - Uygulamaların AİHK ve işkenceye sıfır tolerans politikası çerçevesinde ve Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi kararları doğrultusunda olması. - İstanbul Protokolü'nün ülkenin tamamında uygulanması. - Kişisel dokunulmazlıklarla mücadelenin artırılması. Savcıların davaları zamanında ve etkin bir şekilde ele alması.	<ul style="list-style-type: none"> - İşkence ve kötü muamelenin engellenmesi için gösterilen çabalar sınırlı kalmıştır. - İşkence ve kötü muamele iddiaları duruşmaların etkin bir şekilde yürütülmemesi nedeniyle zamanında açığa kavuşturulamamaktadır. - Sivil toplum kuruluşlarına (STK) özellikle gözaltı mekanları dışındaki alanlarda işkence ve kötü muameleye maruz kalındığı belirtilerek yapılan şikayetlerde artış olmuştur.
		Adalete erişim	<ul style="list-style-type: none"> - Tercüme ve yasal yardım hizmetlerinin artırılması.	<ul style="list-style-type: none"> - Şehirlerde tutukluların istekleri üzerine hemen avukat sağlanırken, kırsal bölgelerde tutuklulara avukat sağlanamamaktadır.

KISA VADELİ SİYASİ HEDEFLER			İLERLEME RAPORU 2008	
		İfade özgürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> - Basın ve ifade özgürlüğüyle ilgili yasaların AİHK ve AİHM kararları paralelinde güncellenmesi. - Şiddet içermeyen düşüncelerini açıklamalarından dolayı kanuni kovuşturmayaya maruz olan ya da ceza alan kişilerin durumlarının iyileştirilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Ceza Yasası'nın 301. maddesi üzerindeki değişiklik yalnızca bazı kelimelerin değiştirilmesiyle yapılmıştır. Bu yasa maddesinin siyasi olarak kullanılmasına olanak sağlayabilir. - İfade özgürlüğüyle ilgili Türk Ceza Yasası'nın 215, 216 ve 217. maddeleri ve Anti-Terör Yasası endişe kaynağıdır.
		Toplanma ve örgütlenme özgürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> - AİHK paralelinde toplanma ve örgütlenme reformlarının uygulamaya konulması. Güvenlik güçlerinin aşırı güç uygulamasının engellenmesi. - Siyasi partiler yasalarının AB ülkelerindeki uygulamalara paralel olması.	<ul style="list-style-type: none"> - Örgütlenme özgürlüğünün yasal altyapısı genel olarak Avrupa standartlarındadır. - Örgütlenme özgürlüğü Şubat 2008'de Dernekler Yasası'nda yapılan değişikliklerle genişletilmiştir. - Polis İstanbul Taksim meydanında 1 Mayıs gösterilerine katılan kişi ve sendika temsilcilerine orantısız güç uygulamış; yalnızca iki polis cezalandırılmıştır. - AKP ve DTP'nin kapatılması istemiyle açılan davalar siyasi partileri kapsayan yasaların siyasetçilere düşünce özgürlüğü ve örgütlenme konularında devlet müdahalesine karşı yeterli düzeyde koruma sağlamadığını göstermektedir. - AKP ve DTP'nin kapatılması istemiyle açılan davalar siyasi partileri kapsayan yasaların siyasetçilere düşünce özgürlüğü ve örgütlenme konularında devlet müdahalesine karşı yeterli düzeyde koruma sağlamadığını göstermektedir.
		Sivil toplum örgütleri	<ul style="list-style-type: none"> - Sivil toplumun geliştirilmesi ve kamu politikalarına katılımının artması. - Türk sivil toplumunun ve Avrupalı ortakların açık iletişim ve işbirliği içinde olmasının teşvik edilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - STK'lar ve hükümet arasındaki diyalogun bir yasal çerçevesi bulunmamaktadır.

KISA VADELİ SİYASİ HEDEFLER			İLERLEME RAPORU 2008
	Dini özgürlükler	<ul style="list-style-type: none"> - Vakıflar yasasının AİHM ve AİHK kararlarıyla uyumlu olacak şekilde gözden geçirilmesi. - Gayrimüslim toplulukların tüzel kişilik alabilmesi ve haklarını kullanabilmesinin güvence altına alınması. - Gayrimüslim toplulukların yüksek dini eğitim alabilmesi ve kendi din adamlarını yetiştirebilmesinin sağlanması. - Türk ve yabancı uyruklu kişilerin dini inançlarını yerine getirme konusunda eşit muameleye tabi olmalarının sağlanması. - Dini inançları sebebi ya da vicdani nedenlerle askerlik hizmetini yerine getirmeyi reddedenler hakkında adli takibat açılmasını engellemek üzere yasa konulması.	<ul style="list-style-type: none"> - Vakıflar Yasası'nın uygulanmasında kaydedilen ilerleme sınırlıdır. - Şubat 2008'de kabul edilen Vakıflar Yasası üçüncü kişilere satılan ya da üçüncü kişiler tarafından kullanılmakta olan mülkleri kapsamamaktadır. - Temmuz 2008'de AİHM Fener Rum Ortodoks Patrikhanesi'nin Büyükkada'daki yetimhane binasının mülkiyetinin bedeli ya da karşılığı verilmeksizin sahibinden alınmasının Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırı olduğuna karar vermiştir. - İki Protestan Kilisesi ve bir Yehova Şahitleri toplantı evinin ibadet mekanı olarak tescili gerçekleştirilmemiştir. - Cem Evleriyle ilgili iki dava mahkemede sonuçlandırılmayı beklemektedir. - Gayri Müslim din adamlarının eğitime ve yabancı din adamlarının çalışma izinlerine dair kısıtlamalar sürmektedir. - Heybeliada Rum Ortodoks Ruhban Okulu açılmamıştır.

KISA VADELİ SİYASİ HEDEFLER			İLERLEME RAPORU 2008	
<i>Ekonomik ve sosyal haklar</i>		Kadın hakları	<ul style="list-style-type: none"> - Namus cinayetleri de dahil olmak üzere kadın hakları ve kadınlara karşı şiddet uygulanmasını yasaklayan yasaların uygulanması için önlemler alınması. Savcı ve hakimlerin, belediyelerin konuyla ilgili eğitim görmesinin sağlanması. Belediyelerde kadın sığınakları kurulması. - Cinsiyet eşitliği konusunda kamuoyunun bilinçlendirilmesi, kadının istihdama, politik ve sosyal hayata daha fazla katılımının sağlanması. Kadın sivil toplum örgütlerinin gelişiminin desteklenmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Aile içi şiddet, namus cinayetleri ve zorla erken evlilikler sorun olmaya devam etmektedir. - Temyiz mahkemesi ancak aile kararı olduğunun anlaşılması halinde namus cinayeti olduğuna karar verileceğini açıklamış ve karar eleştirilmiştir. - Kadın sığınma evlerinin sayısının çoğaltılması gerekmektedir. - Kadınların iş yaşamına katılımı OECD ve AB ülkeleri arasında en düşük seviyededir. - STK'lar hükümetin cinsiyet eşitliği politikasının yönü ve uygulamasıyla ilgili danışma sürecinin sağlıklı işletilmediğini belirtmiştir.
		Çocuk hakları	<ul style="list-style-type: none"> - Çocuk Koruma Kanunu'nun uygulanması ve çocuk haklarının AB ve uluslararası standartlar doğrultusunda olması. - Çocuk işçiler ve sokak çocukları sorunlarının çözümü için çabaların sürdürülmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Ailelerinden ayrı çocukların bakım ve korumasıyla ilgili koşullar iyileştirilmelidir. - Çocuk istihdamı engellenmeli, yasadaki eksiklikler giderilmelidir. - Gözaltında tutulan çocuk sayısında artış olmuştur. Gözaltı merkezlerinin koşulları iyileştirilmelidir.
		İşçi hakları ve sendikalar	<ul style="list-style-type: none"> - Sendikal hakların AB standartlarıyla ve ILO Sözleşmesi'yle aynı çizgide olmasının sağlanması. - Sosyal diyalogun güçlendirilmesi ve AB'li ortaklarla işbirliğinin teşvik edilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Türkiye sendikal haklarda ILO sözleşmeleri ve AB standartlarına uymalıdır. - Sosyal diyalog mekanizmaları zayıftır.

KISA VADELİ SİYASİ HEDEFLER			İLERLEME RAPORU 2008	
		Ayrımcılıkla mücadele politikaları	<ul style="list-style-type: none"> - Temel özgürlükler ve insan haklarının tam olarak kullanılabilmesinin yasalarla güvence altına alınması. - Ayrımcı ifadelerin çıkarılması için ders kitapları ve müfredatın gözden geçirilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Türk Ceza Yasası'ndaki "kamu ahlakına aykırı" ve "teşhircilik" kavramları farklı cinsel tercihleri olan kişilere karşı ayrımcılık uygulanmakta kullanılmaktadır. Lambda İstanbul Derneği genel ahlaka aykırı olduğu gerekçesiyle İstanbul Valiliği tarafından kapatılmıştır.
<i>Azınlık hakları, kültürel haklar ve azınlıkların korunması</i>			<ul style="list-style-type: none"> - AİHK ve Ulusal Azınlıkların Korunması Çerçeve Sözleşmesi uyarınca kültürel çeşitliliğin, azınlıklara saygı duyulmasının ve korunmasının güvence altına alınması. - AİHK'nın 1 no.lu protokolü uyarınca azınlıkların yasal korunmasının güvence altına alınması.	<ul style="list-style-type: none"> - Türkiye'nin azınlık hakları konusuna Lozan Antlaşması çerçevesindeki yaklaşımı değişmemiştir. Bu durum Türk makamlarının Türk vatandaşlarına etnik, din ve dil kökenlerine göre özel haklar verilmesini engellememelidir. - Türkiye Avrupa Konseyi Ulusal Azınlıkların Korunması Çerçeve Sözleşmesi'ni ve Avrupa Bölgesel ve Azınlık Dilleri Şartı'nı imzalamamıştır. - Okul kitaplarından ayrımcı ifadelerin çıkarılması çalışmaları sürmektedir.
		Kültürel haklar	<ul style="list-style-type: none"> - Yasal sınırlamaların kaldırılması sayesinde Türkçe dışındaki dillerde radyo ve televizyon yayınlarına erişimin geliştirilmesi. - Türkçe dışındaki dillerin öğretilmesinin desteklenmesi için gereken koşulların sağlanması.	<ul style="list-style-type: none"> - Türkçe dışındaki dillerde yayın süreleri kısıtlı olmaya devam etmektedir. - Türkçe dışındaki dillerde yayın yapacak olan bir kanalın faaliyete geçmesi defalarca geciktirilmiştir. - Anadili Türkçe olmayan çocuklar anadillerini Türk eğitim sistemi çerçevesinde öğrenememektedirler.
		Doğu ve Güneydoğu Anadolu	<ul style="list-style-type: none"> - Kürt kökenli Türk vatandaşlarının ekonomik, sosyal ve kültürel olanakların geliştirilmesi için bölgesel farklılıkların azaltılması konusunda kapsamlı bir yaklaşım benimsenmesi. - Köy korumacılığı sisteminin ortadan kaldırılması. - Mayınların temizlenmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Mayıs 2008'de hükümet Güneydoğu Anadolu kalkınma programının ana hatlarını duyurmuş ve bölgeye ayrılan toplam fonu 14 milyar €'ya çıkarmıştır. - Bölgedeki mayınlar güvenlik konusunda endişe yaratmaktadır. - Köy koruculuğu sisteminin kaldırılması konusunda bir ilerleme sağlanamamıştır.

KISA VADELİ SİYASİ HEDEFLER			İLERLEME RAPORU 2008	
		Yerleri değiştirilmiş kişiler	<ul style="list-style-type: none"> - Yerleri değiştirilmeye zorlanmış kişilerin eski yerlerine dönüşünün sağlanması. - Terörle mücadele ve terörden kaynaklanan kayıpların tazmin edilmesiyle ilgili yasaların uygulanması.	<ul style="list-style-type: none"> - Güvenlik koşulları ileri sürülerek köye dönüş projeleri hayata geçirilmemiştir. - Terör Eylemlerinden Kaynaklanan Zararların Tazminine Yönelik Yasa'nın uygulanmasında ilerleme sağlanmıştır. Ancak kadro eksikliği nedeniyle inceleme ve tazminat ödemelerinde gecikmeler olmuştur
Bölgesel konular ve uluslararası sorumluluklar		Kıbrıs	<ul style="list-style-type: none"> - Kıbrıs sorununun BM çerçevesinde ve AB ilkeleri doğrultusunda kapsamlı bir şekilde çözümlenmesi için çabaların sürdürülmesi. - Ankara Antlaşması'nı tüm AB üyelerine genişleten Ek Protokol'ün uygulamaya konulması ve G.Kıbrıslı ticari ulaştırma taşıtlarına uygulanan sınırlandırmaların ortadan kaldırılması. - Türkiye ve AB üyeleri arasındaki ikili ticari ilişkilerin normalleştirilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Türk hükümeti Kıbrıs sorununun BM himayesi altında çözümüne bağlılığını ifade etmeye devam etmiştir. - AB Bakanlar Konseyi'nin Aralık 2006'da verdiği karardan bu yana Türkiye Ek Protokol'ün tamamıyla uygulamaya geçmesine yönelik hiçbir ilerleme kaydetmemiştir. - Bu karardan sonrasında Türkiye ile G.Kıbrıs arasındaki ikili ilişkilerin normalleşmesi konusunda ilerleme sağlanamamıştır.
		Sınır anlaşmazlıklarının barışçıl çözümü	<ul style="list-style-type: none"> - BM Şartı ve Uluslararası Adalet Divanı kararları çerçevesinde sınır anlaşmazlıklarının çözümü. - Komşularla iyi ilişkiler içinde olunması, sınır sorunlarının barışçıl çözümünü engelleyici eylemlerden kaçınılması.	<ul style="list-style-type: none"> - Türkiye ve Yunanistan ikili ilişkiler kurma yönünde çaba harcamaya devam etmiştir. Kasım 2008'de Yunanistan arasındaki doğal gaz boru hattının açılışında Başbakanlar biraraya gelmiş, Ocak 2008'de de Yunanistan Başbakanı 49 yıldır ilk defa bir resmi ziyarette bulunmuştur. - Yunan kıta sahanlığının olası bir genişletilmesi halinde bunun savaş sebebi olacağına dair TBMM kararı hala geçerlidir. - Türkiye, tam üyesi olduğu Barselona Süreci: Akdeniz İçin Birlik oluşumunun Temmuz 2008'deki ilk toplantısına katılmıştır. - Türkiye, Batı Balkanlar'da olumlu rol oynamaya devam etmekte ve diğer genişleme ülkeleriyle ilişkilerini iyi tutmaktadır.

EKONOMİK HEDEFLER		
ALANLAR VE BAŞLIKLAR		2008 İLERLEME RAPORU
Ekonomik kıstaslar	<p><i>Kısa Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Makroekonomik istikrarın ve öngörülebilirliğin sağlanması için gerekli mali ve para politikalarının uygulanmaya devam edilmesi. Sürdürülebilir bir sosyal güvenlik sistemi kurulması. - Farklı kurumlar arasında ekonomik politikaların eşgüdümünün güçlendirilmesi. - Özelleştirmeye devam edilmesi. - Özellikle tarım ve enerji alanında piyasanın serbestleştirilmesi çalışmalarının ve fiyat reformunun sürdürülmesi. - İstihdam piyasasındaki dengesizliklerin çözümlenmesi. İstihdam piyasasına katılımın artırılması için esneklik önlemleri getirilmesi, eğitimin geliştirilmesi ve böylece tarım sektöründen hizmet sektörüne iş gücü kaydırılmasının sağlanması. - İş ortamının geliştirilmesi. Ticari mahkemelerin ve pazar izleme makamlarının bağımsızlığının artırılması. Pazardan çıkışın kolaylaştırılması için iflas sürecinin kısaltılması ve iyileştirilmesi. - Kayıt dışı ekonomiyle mücadele. <p><i>Orta Vadeli Hedefler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Özelleştirme sürecinin tamamlanması. - Kamu maliyesinin sürdürülebilirliğinin sağlanması. - Özellikle genç nüfus ve kadınların eğitim ve sağlık düzeylerinin iyileştirilmesi. - Ekonominin rekabet gücünü artırmak için başta enerji ve ulaşım alanları olmak üzere ülkenin altyapısının güçlendirilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Mali performans, 2007 hedeflerine ulaşamamasına rağmen tatmin edicidir. - Yeni hükümet programında ekonomik programın eşgüdümü Başbakan Yardımcısı'na verilmiştir ancak bu yeni uygulama bütçeleme ve orta vadeli ekonomik politika kararlarının alınması sürecine bir fayda sağlamamıştır. - Elektrik ve gaz fiyatları 2008'in Ocak ve Haziran aylarında gerçek maliyetleri daha iyi yansıtacak şekilde yükseltilmiştir. Bu sektörlerdeki fiyat sübvansiyonları, kamuya ait bazı elektrik şirketlerinin 2008 yılı sonunda özelleştirilmesi hedeflenerek bitirilmiştir. - İş piyasasındaki arz ve talebin beceriler noktasında birbirini karşılamıyor oluşu ve işe alım/işten çıkarım maliyetlerinin yüksek oluşu istihdam artışının önünde engeldir. - Özelleştirme çalışmaları devam etmesine rağmen özel sektörün GSYİH'ya oranı 2008 ortası itibarıyla yaklaşık %89 olarak sabit kalmıştır.